

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, l. 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 265.

V Ljubljani, v soboto 18. novembra 1893.

Letnik XXI.

Naši tožniki.

Tisti, ki trdijo, da manjka vere pri nas, ne poznajo „Narodovih“ bralcev. Tem je vera v „Narodove“ zabavljice in obrekovanja jedini vir njihovega političnega spoznavanja. In ko se jedenkrat ta vera omaje, potem je vse politične modrosti konec. Drugod pametni ljudje zahtevajo dokazov, predno sprejmo za resnico kako trditev, pri „Narodu“ se mora verovati na slepo. Vsak dan skoraj se rodi v „Narodu“ po nekaj takih nedokazanih očitanih proti nam in našim somišljenikom; ta predbacivanja se potem kot liberalne verske resnice razglašajo mej „Narodovimi“ somišljeniki. Na teden se jih tako nabere že precej.

Ravno prošli teden so n. pr. „Narodovi“ slovesno poslali te-le znamenite trditve v svet:

1. Duhovniki vzgajajo vohune. Ta stavek je izvajal „Narod“ odtod, ker je gospod V. Eržen, šempeterski kapelan, od starišev opozorjen, kaj se vse godi na tukajšnji gimnaziji proti veri in pravosti, opisal nekatere posebno ostudne pojave in jih poslal deželnemu šolskemu svetu. V obrambo svete stvari, ki jo zastopa kot duhovnik, kot dušni pastir, ki mu ne more biti vse jedno, če se pozitivno in namenoma razdira vera in pravost pri mladini, kot zvest državljani, ki ne more mirno gledati, da se na takem zavodu sramoti vera cesarja in kralja našega, je storil na svojo lastno odgovornost ta korak. „Vohune vzgajajo“ mu je vrgel „Narod“ poleg drugih še grijih psovka v lice. In sicer je ta „Narod“ ravno tisti, ki je nebrojokrat od dijakov poizvedoval o bivših nemških profesorjih na ljubljanski gimnaziji in jih je, po teh poizvedbah poučen — z vso silo nspadal; imenujemo le: prof. Zeehe-ta, Nedveda, vzlasti pa Heinricha in mnogo drugih. Svoj čas se je „Narod“ proti nekemu nemškemu profesorju zgo-

dovine (Adamku) potegnil celo za resnico, da je bil sveti Peter v Rimu. Politični list je tedaj, če hočemo govoriti o „Narodovem“ slogu, netil v dijakih poleg vohunstva tudi politično strast, a sedaj besni nad duhovnom, ki popolnoma rednim potom in nejavno nastopa kot branitelj vere in pravosti, ki zaslužita vsaj toliko brambe, kakor narodnost. Oj čudnih posledic, če se vsprejme kot načelo, da gimnazije niso javni zavodi in da so profesorji v vsem svojem delovanju nezavisni in samostojni in da nobeden nima pravice, ustaviti se jim tudi, če mladini v kvar izvršujejo svoj posel.

„Narod“ ne pomisli nikdar za ped daleč in zato se zaleti pri vsakem koraku. Ali nimajo n. pr. stariši večje oblasti do otrok, nego vsi drugi vzgojevatelji, katerim jih stariši izročé. Ali ni dolžnost starišev, paziti, da se otroci prav učé, da se ne spridijo? — Sedaj pa vprašajte slovenske matere in očete. Je-li jim ugaja, če sé duši pri njihovih otrocih vera in pravost.

Užaljene pravice slovenskih starišev, ki branitisti, in v imenu njihovem, ki si sami ne znajo pomagati, nastopa tisti, ki skuša opomočivnebovprijočim nedostatkem.

Noben vzgojevatelj ni in ne more biti neodvisen. Vsak posreden vzgojevatelj je odvisen od tistih, ki so mu zaupali svoje otroke; stariši sami pa so odvisni pri vzgoji od Boga.

To so naša načela in naš suhi, kratki odgovor imenovanemu očitaniu. „Narod“ je tega načela vsaj prvo polovico za-se že nebrojokrat priznal v praksi; sedaj nas bije. Upravičeni smo tedaj, izreči stavek: Pameten človek ne more biti raz-

žaljen, če piše tako nedosleden list proti njemu.

Drugo trditev, katero je prošli teden poslal „Narod“ v dežel, govori o tem, kako smo mi sami brez zaveznikov. O ti ne govorimo ničesar, nego samo to, da smo z nepričakovano ugodnim razvojem katoliške ideje pri nas jako zadovoljni. Da je tudi „Narod“ s tem zadovoljen, je tem bolje.

Tretje očitanje, katero danes zabeležujemo, pravi, da smo dr. Tavčarju, „odličnemu članu napredne stranke“, v svoji podlosti in lažnjivosti jemali poštenje. Naši bralci so imeli priliko, poučiti se iz razsodbe, kdo ima prav. Danes pa še le odgovarjamo na vprašanje, ki se morda marsikomu vsiljuje, kdo je namreč ta dr. Tavčar. Ker ni naša navada, privatnega življenja vleči na dan ali vedno ponavljati kake dogodke iz-pred sodišča, zato hočemo govoriti o dr. Tavčarju samo kot o javno delujoči osebi, ali bolje: njegove besede hočemo navesti v pojasnilo, kdo da je.

Maja meseca l. 1874 je napal Narod tako, kot napada še sedaj duhovnike prav po tistem načinu, kakor opisuje duhovništvo neki dr. Nevesekdo v svojem romanu 4000, duhovnika strica in dobrotnika nekega jurista, Ivana Tavčarja, po imenu. Ta jurist je poslal „Slovencu“ (!) neko pismo v objavo, katero se bere v št. 56. l. 1874, z dne 14. maja na tretji strani in katero slóve tako-le:

Gospod vrednik! — Dasiravno sem v političnem mnenji liberalen i nasprotnik svojemu stricu, me vendar vse meje žurnalistične nesposodbnosti presegajoča polemika „Slovenskega Naroda“ prisili za svojega sorodnika očitno v boj stopiti. Jaz sem prijatelj svobode, ali to ni v principu svobode, pasti na privatno osebo, ter ji izsesati kot vampir čast i dobro ime. Jaz sem prijatelj omike, ali to je kanibalščina

LISTEK

Pismo.

Gospod urednik!

Staremu pratikarju se je pa letos res slaba godila. Po vsej sili hotel je imeti, kakor pratika kaže, sneg že v začetku oktobra, nastavil ga je na papir zopet na vernih duš dan; nič ni pomagalo, sneg ostal je le na papirju — črn; še le okoli sv. Martina ga je pričakal naš pratikar:

Svatý Martin přijel, lidičky
na belem koni . . .

Da na belem konju prijezdil je letos sv. Martin ter nam prinesel snega in povrh še — nove ministre. Željno smo jih čakali, klicali smo jih kakor češka mati ženina za svojo hčer:

Dej Bože Barboše
Martina s kosou,
aby je nasekal
travičky s rosou! . . .

Barbara je morebiti dobila svojega Martina s koso, a trave z roso mi z novimi ministri nismo dobili, ker jo je zakril — sneg.

Ta šmentani sneg, tako lepo — bel je in vendar se ga ne veselimo, ker je tako mrzel! V tej dobi ni se čuditi, da se je tudi novo ministerstvo pozdravljalo hladno. Kedo se bo vnemal in vžigal, ko treba v roke pihati, da si jih človek ogreje.

Toda pišite Vi, gospod vrednik, nad črto, kar hočete, togujte kar Vam drago, jaz Vam povem, da boljših ministrov si nismo mogli želeti, zlasti ne mi Slovenci. Le pomislite: Ministerski predsednik je po rodu Slovenec; Windischgraetz to je starikava beseda za Slovenjegraški.

Hej, gospod vrednik, Vam li to ne vzbuja narodnega ponosa: knez Slovenjegraški je naš ministerski predsednik! Nadalje ima knez tudi posestva med Slovenci, če se ne motim grajščini Rogatec in Strmol na Sp. Štajarskem. — Menim, da za Slovence, ki so že z imenom ali besedo zadovoljni, je to dovolj! Kaj k temu treba še dejanj! — Nadalje se je od leve in desne povdarjalo v državnem zboru, da je vsled Taaffejeve predloge za volilno reformo v nevarnosti meščanstvo in to rešiti je pač po naravi poklicano novo ministerstvo, kjer so sami — aristokrati. — Ni ga v ministerstvu niti jednega meščana. Okrog kneza, se namreč sučejo eden marki, trije grofi, in vitez z dvema simpelplemičema!

Minister Bakehem je naš poseben prijatelj, on celo slovenski govori, dalje je on meniškega stanu kot nemški vitez, in v kljub 20 tisoč ministerskih dohodkov točno izpolnjuje evangelijski svet radovoljnega ubožstva, v čemur je tudi podoben nam ubožnim Slovincem.

Grof Schönborn se tudi strinja s cilji moderne države, od katere vzlasti nam dahajajo same dobrote.

Novi naučni minister je Slovan, torej vnet tudi za slovensko šolo. Kot Poljak je vzgleden katoličan torej gori za versko šolo in kot upravni svetnik akcijske družbe „Boden-Credit-Anstalt“ tudi bogat, da bo podpiral šole z denarjem, torej nam bo znižal troške za šole. Srček, kaj pač še hočeš? — In novi finančni minister. Ta je kapaciteta v denarnih stvareh, saj ste slavospeve nanj v tem oziru gotovo čitali v dunajskem „Vaterlandu“. Jaz se le bojim, da v Avstriji kmalu ne bomo vedeli kam z denarjem. Dunajevski uvel je ravnotežje med stroški in dohodki, Steinbach je to ohranil, ženišnemu Plenerju bo denarja preostajalo. Ni čuda, da poslance skrbi prihodnje zasedanje državnega zboza. — Grof Wurmbrand bo kot idejalist razpel železnične mreže čez Avstrijo; simpatij do Slovencev že sedaj ni skrival na Štajarskem, tem manj jih bo še na Dunaju. — Welsersheimb, Falkenhayn in Javorski so častiljivi možje že vsled svoje starosti; štejejo namreč po 58, 64 in 68 let. De his, nil nisi bene!

Gospod vrednik, veliko se je sedanje dni namazalo papirja s popisovanjem novih ministrov, nekaj vendar sem še rešil za Vas kot specialiteto, namreč da štejejo vsi ministri ravno 489 let in da so trije (Plener, Madeyski in Schönborn) jednako stari po 52 let, že to kaže, da bodo živeli v lepi jednosti, ker jih družijo ista rojstna letnica.

Srca se prav veliko ni kazalo pri sestavljanju

surovost, nasprotnikovo osebnost zaščiti v blatu privatnega obrekovanja. To ni več polemika, to je spričevalo nezmožnosti, to je dokaz, da nimam argumentov, da sem reven na duši in slab na logiki i da se zavoljo tega vrvam v privatno življenje, ter trgam umazane kose iz njega, ter kričim, ta je tak i tak, kadar ga ne vidi nihče — i vendar hoče imeti svoboden glas.

Kar se tiče privatnosti mojega strica, vem toliko o njem, da ima dobro srce in da je tolerant, bolj kot pa uredniki „Narodovi; čeravno vé, da sem mu v politiki sovražem, vendar me podpira velikodušno, ker ne sovraži osebe, ampak le princip.

Protestujem pa, da bi se pod geslom „vse za domovino, svobodo in omiko“ vpeljala med nami **duševna inkvizicija**, katera devlje na rešeto našo osebnost, — ter si redi „politično slavo“ z našimi privatnimi napakami; protestujem, da bi iz vodilnega lista postala **škandalozna kronika**, katera devlje v okove prosto mnenje, ter seje **plevel neomike i s hudobnostjo razširja pod krilom lepih idej nezdrav terorizem.** — Na Dunaji 10. maja. — Ivan Tavčar, st. jur.“

Iz tega pisma se vidi, da je bil takrat jurist Ivan Tavčar liberalen in politični nasprotnik svojega strica, ki ga je podpiral. Dalje vidimo, da je takrat Narod imel prav tako „duševno inkvizicijo“, kakor jo ima sedaj gledé naših oseb. Imenovani jurist je v strogih izrazih grajal to „kanibalčno surovost“, strožje nego jo grajamo mi, pač pa nekako v tistem krepkem slogu, ki ga sedaj rabi dr. Mahnič. Stric ga je pa takrat podpiral. Iz Ivana Tavčarja je vzrastel dr. Ivan Tavčar, ki se je že brez dvojbe sam lahko vzdrževal. Ta dr. Ivan Tavčar je bil znan kot pisatelj krepkega sloga po Zvonu in Narodu. Leta 1876 je n. pr. jako krepko opisal nekega župnika v povesti „Ivan Slavej.“ Iz navedenega pisma bi se lahko dobil primeren izraz, ki bi označil način tega opisa. Dr. Iv. Tavčar je poleg tega v Narodu rad polemizoval z duhovniki; tako je n. pr. dr. Jegliču očital nekoč mej drugim, da se mu „še ni zarastla tonzura“ in druge take pregrehe.

Dr. Ivan Tavčar je pa stopil tudi na politično pozorišče in sicer ob času, ko se je štelo, da se potrebuje pri volitvah duhovniška podpora. Leta 1881 je v neki napitnici slovenski duhovščini govoril te-le besede:

„Vsak, kdor ljubi slovenski narod, ter mu želi srečno prihodnost, ima prepričanje sedaj, da se ima narodnost naslanjati na vero. Narodnost, gospoda, vije se kakor trta okrog mogočnega debla, okrog vere. In kakor hitro seloči trta od debla, pade po tleh, in njena rast, njeno razvitje in pred vsem njena rodovitnost je popolnoma uničena.“ Te besede

ministerstva, toda že Neckerju so rekli: Il est sensible, il n'est donc pas homme d'état, Res: čuteč človek ni za državnika. Ni mi sicer znan arcanum regnandi novega ministerstva pač pa lahko že sedaj rečem, da je gofvo tudi novim ministrom kot klasično-nemškimi izobraženim znano Faustovo geslo:

Such nur die Menschen zu verwirren,
Sie zu befriedigen ist schwer.

Ko sem jaz čital sestavo novih ministrov na podlagi raznih in dolgih dogovorov, zdelo se mi je, da je to pravcati dogovorjeni jezik in da se prepozno napoveduje: Vocabulaire officiel de langage convenu.

Jedno dobro upam od novega ministerstva, in to je da novi ministerski predsednik ne bo dovolil našega lepega imena „Slovenec“ pačiti nasprotnikom z „Bindische“, jaz vsaj menim, da Windischgraetz tega ne bo dovolil, ker bi se ob enem smešilo njegovo ime.

Kurz za naše slovensko ime torej rase pod novo zvezdo, in to je tudi nekaj! — Po mojih mislih koroški Schmidt-Zabierow ne bo smel več reči Slovincem: „Vi bindišarji tostran Karavank nimate opravkov.“ — No pa saj ta mož sedaj tudi zato ne bo imel povoda, ker mu je „die Dankbarkeit des Rosenthales“ postavila kamenit spomenik. Preložil se je namreč strm klanec državne ceste v Rožni dolini — in največ zaslug ima seveda Schmidt-Zabierow. Zato pa tudi stoji od nekdanjem strmem

je razpošiljal tudi tiskane po svetu, ko je prvič kandidoval za deželni zbor.

Ta dr. Tavčar je sedaj „odlični član napredne stranke“ in pravijo, da vse velja njegova beseda pri tistem „Narodu“, ki ga je nekđaj kot jurist rezko obsojal; sedaj mej drugim ta „Narod“ nam očita, da smo neznačajni, da smo izdali narodnost slovensko, da nam je samo za gospodarstvo. Hm, čudno to! In vendar je naše glavno načelo že od nekđaj tisto, katero je izražal dr. Iv. Tavčar v svoji navedeni napitnici in naše menenje gledé taktike v političnem boju je tisto, kakor je tako krepko zagovarjal v „Slovincu“ jurist Ivan Tavčar. Kako moremo tedaj biti tako nespametni, da bi hoteli temu odličnemu somišljeniku svojemu jemati poštenje. Sicer pa naši bralci o njegovem političnem delovanju vedo še več in zato lahko razvidijo, zakaj se mi ne ustavljamo srditeje vsakemu „Narodovemu“ ali „Narodovev“ napadu. Saj poznajo — naše tožnike!

Iz Rima.

Dae 15. novembra 1893.

Kakor sem pred tedni poročal, je med prebivalstvom na otoku Siciliji tolika nezadovoljnost vsled žalostnih gospodarskih in socialnih razmer, da utegne imeti resne posledice za Italijo. Celó tukajšnji listi več ne tajé, da si v mnogih delih Sicilije ljudstvo želi angleškega protektorata. Davki so neznosni, revščina vedno večja, uradniki izbrani birokrati, javne varnosti nobene. Celó častniki se pritožujejo, da morajo le ljudstvo brzdati proti pijavkam in oderuhom.

Pomenljivo je že to, kakor poročajo listi, da so zadnje mesece dejali pod ključ nad 800 žensk, ki so sumljive tajne zarote. Telegrami o teh dogodkih konfiskuje cenzura. O položaju na Siciliji je „Osservatore romano“ te dni objavil naslednji dopis iz Palerma: Roparji, katerih nobena vlada ni mogla zatreti, postali so zopet drznejši ter skušajo kmete pridobiti za svoje namene. Vsled raznih obljub družijo se v tajnih zvezah, katerih se poslužujejo spretni vodniki. Ker vlada ne stori svoje dolžnosti, je javna varnost na otoku prazna beseda. O tem pričajo mnogi roparski napadi in zločini. To je znak žalostnih razmer na otoku, a ne glavni vzrok.

Ljudstvo je obožslo, davki naraščajo vsako leto. Obljubovali so ljudstvu razne dobrote, toda prebivalstvu se odpirajo oči. Kar Sicilija plača v davkih, porabi se večinoma za druge pokrajine in namene. To žali sicilijanski ponos, ker Sicilija ni podjarmljena pokrajina italijanske kraljevine.

Ko je neki vnani list prvič omenil, da se na Siciliji vedno pogošče slišijo glasovi o ločitvi od ostale Italije, takoj so vsi liberalni listi skušali ovreči to trditev, toda noben list se ni potrudil, da bi izvedel resnico. Sicilijansko prebivalstvo je vedno sanjalo o avtonomiji. Lahka stvar je bila, ljudstvo pripraviti do vstaje, ker so mu obljubovali neodvisnost od kraljestva neapolitanskega. Zelja po neod-

klancu slaven spomenik in tekmuje z onimi, ki pričajo svetu, kdo se je ondi ponesrečil.

Ni je nesreče brez sreče, tako sedaj vsakdo lahko reče na onem mestu, vzlasti še Zabierow. Le nekaj mi je žal, da Schmied-Zabierow sam ni popolno zadovoljen s spominkom. Pri odkritju je namreč rekel: Es ist zu viel und zu früh! To je preveč in pa prekmalu! Zlate besede. Jaz jim le dostavim: Amen! Res je tako!

Odstranjen je bil tukaj strmi klanec, toda agitovalo se je zato slovesnost s tako silo, kakor vozovi drče po strmih klancih. Mac-Nevina je ta strmina vrgla naravnost: „Ins Hauptquartier der Slovenen“, a še tam so mu pokazali vrata. — Drugega je ta agitatorska strmina zmotila, da je slovenskemu duhovnu v Celovec poslal to-le pismo: Euere (!) Hochwürden! Das ergebenst gefertigte Comité beehrt sich, Euere (!) Hochwürden als Berichterstatter (!) zu der am 5. Nov. 1893 um 1/2, 2 Uhr nachmittags auf dem umgelegten Strassenstücke unterhalb der Hollenburg stattfindenden Enthüllung eines Denksteines ge z i e m e n d einzuladen . . .“

Dotični gospod seveda ni šel na shod, a o shodu se je vendar poročalo, kakor se spodobi, zato je poskrbel a hvaležnost Rožanov!

Ako še omenim, da narodna jednokopravnost nikjer ni tako skrupulozno izvršena, kakor uprav na Koroškem, kjer imajo deželnega predsednika, čegar

visnosti sicer še nima določene oblike, a da je pomenljiva, kaže že to, da je vlada pomnožila vojaške posadke.

A te naredbe so prebivalstvo še bolj razburile. Vse to se je zgodilo v 14 dneh in Sicilija je danes v obsednem stanju. Nezadovoljnost je še pomnožila govornica o novih davkih. Položaj na Siciliji je resen.

Senator in bivši učni minister profesor Villari je v liberalnem časniku „Nuova Antologia“ objavil članek pod naslovom: „Kam gremo?“ V tem članku jasno in odkrito našteva vzroke žalostnih političnih razmer v Italiji. Takozvani „buržuaziji očita brezvestnost in sebičnost, ki jo vodita pri vseh vladnih korakih.

Iz članka navedem le nekaj odstavkov. Villari je vprašal nekoč nekega angleškega sodnega uradnika: „Kaj bi storili pri Vas v enakem slučaju?“ Villari je s tem menil zadnji bančni škandal. Anglež mu odgovori: „Vi mi stavite skoraj nemogoč slučaj; kajti v Angliji bi nastal tak hrup, da bi obrekovalce takoj pripravili in strogo kaznovali, ali pa bi ministerstvo moralo odstopiti.“ V Italiji se ne zgodi ni prvo ni drugo. Villari je očital nekemu višjemu uradniku v notranjem ministerstvu, zakaj služi takim ljudem. Uradnik mu odgovori: „Lahko je, v samotni sobi premišljati take abstraktne stvari. Toda parlamentarna vlada se naslanja na večino, iz katere je izbrana, in pri nas so parlamentarne večine sprijene in nezrele za prostost. Ko bi se to ali drugo ministerstvo hotelo opirati samo na poštene ljudi, moralo bi takoj odstopiti. V teoriji govoriš pravo, a v praksi se motiš.“

Dalje piše Villari: „Prepričani smo bili, da bomo s podkupljenimi časniki ustvarili umetno javno mnenje, ali dosegli smo nasprotno. Časniki, ki naj bi v uravnem in državljanskem oziru ugajali ljudstvu, so postali sredstvo korupcije.“

Neki odličen parlamentarec se je izjavil: „Po mojem mnenju naredimo toliko napak v finančnih vprašanjih, ker mnogemu poslancu niso jasna. Ko bi mogli vsakemu dokazati vprašanje z matematično gotovostjo, obrnilo bi se na bolje.“ Konečno Villari priporoča, naj bi se vsi zbrali okolu krone, ali tega celó njegovi ožji pristaši ne verujejo, kajti to bi bila „zgodovinska nemogočnost.“

Hrvatske stvari.

(Nove volitve v hrvatski sabor. — Telefonska zveza z Budimpešto in Reko. — Hrvatski činovnici na železnici.) Za hrvatski sabor, ki se je sešel 16. novembra, so izpražujena štiri poslaniška mesta, namreč: za Zemun vsled smrti Mirka Hrvata ter za Brod, Ruma in Draganič. Po poslovniku saborskem bi se morale te volitve obaviti poprej, nego se odpre novo saborsko zasedanje. Ali to se ne misli izvršiti. Narodna stranka hoče namreč, ko se snide, sama predložiti poslance za ta mesta, pri tem pa seveda ne vpraša, da je tako ravnanje protizakonito, in da

ime je polovico nemško, polovico slovansko: S c h m i d t - Z a b i e r o w, sem povedal vse, kar se more povedati o junaku „des umgelegten Strassenstückes“.

Gledé zime ste, gospod vrednik, dobili nekaj novic, vendar vam Vaši marljivji dopisniki bajé niso poročali, kako da so nemški „bauernbundarji“ zmrazovali na shodu v „Ledenicah“. Prazni prostori na shodu se seveda težko ogrejejo!

Čudno se mi zdí, gospod vrednik, da niste poročali o strašni nesreči, ki je kakor pravi „ballon d'essai“ preletela celo Ogersko, da bi bil namreč kmalu neki lopov ministru Szilagy-ju ukradel njegov načrt o civilnem zakonu. Z lastnim življenjem je varoval minister ta neprecenljivi zaklad ter držal potepuha za vrat, dokler ni prišla policija na pomoč. Najbrž da je bil kak čifut, ki bi bil rad kak „kšeft“ naredil tudi s civilnim zakonom. Jaz mu tega ne zamerim, kajti ako bo civilni zakon uveden, tedaj bo tudi zakon samo „kšeft“ in tedaj bodo na svojem mestu besede Ungerjeve: „100 Stück Nordbahn heiraten 100 Stück Südbahn!“.

Idejalizma ni več pri poročencih. Zato ni čuda, da je neka 56 let stara Bara Karazija tam doli na Hrvatskem nekje iskala — ljubimskih praškov pri rokovanjaški, da bi si pridobila ljubezen svojega mladega izvoljenca. Toda kaj, ker izvoljenec ni hotel nič vedeti o ljubimskih praških, pač pa je menil, da so praški strupeni, in zato je dal Baro zapreti. V ječi bo sedaj reva premišljevala, kako materijalen

je vendar le zakon več nego pa volja narodne stranke in da bi se moral on v prvem redu vršiti. Morda je pa narodne stranke tudi malo strah teh volitev, kajti ni neverjetno, da bi pri današnjih okoliščinah mogla opozicija v katerem volilnem kraju zmagati, kar seveda ne bi bil najboljši znak pri današnjih naših odnošajih. Bolje je malo počakati ter se za to borbo dobro pripraviti, da se ne dogodi zopet kak poraz za vsemogočo narodno stranko.

Zagreb bi se imel zvezati z Budimpešto in Reko tudi po telefonski žici, ali to se bo zgodilo bržkone še le leta 1895, češ da za zdaj za to podjetje v državnem proračunu nima dovoljnega pokritja. Ta trditev je pa v prvem redu prav čudna, saj so vendar Mažari izpeljali telefonsko žico v mesta, ki so manje važnosti nego Zagreb; v drugem redu pa je neosnovana, kajti čisti dohodki od pošt in brzojav so na Hrvatskem tako znatni, da država ne bi smela z denarnega gledišča zatezati s to uredbo. Ali kaj hočemo, Hrvatsko povsodi zapostavljajo, a naši merodavni krogi proti temu nič ne store.

Kako slabo so podučeni naši službeni krogi o naših odnošajih nasproti Ogerski posebno v finančnem pogledu, dokaz nam je poluslužbeni list, ki razpravlja o tem telefonskem vprašanju. V tem listu se namreč trdi, da imajo dohodki naših pošt in brzojav samo zato neki presežek, ker se osrednja uprava teh zavodov in pa poštni uradniki na progi Zakanj-Zagreb-Reka vzdržujejo iz zajedničke državne blagajne. Ta trditev pa ni resnična, kajti osrednja uprava pošt in brzojav ne stane 20.000 gld. na leto, nego mnogo manje. A kar se tiče uradnikov pri ambulantni pošti, ne bi morali biti zajednički mažarski, nego hrvatski, kakor je to do nedavno bilo, ali so jih vse radi mažarskega jezika odstranili, če tudi so službo tako točno vršili, kakor njihovi nasledniki Mažari. V ostalem se pa tudi na te uradnike ne potroši 20.000 gld. na leto. Dopusimo, da se potroši v istini v te svrhe 40.000 gld., vendar pa ostane še pri vsem tem velik čisti dobiček od naših pošt in brzojavov. Leta 1893 je ta dobiček iznašal okoli 300.000 gld., odbijmo onih 40.000 gld., ostane potem še vedno 260.000 gld., od katerih pripada Hrvatski po procentuacni (44%) 144.000 gld. Pa vkljub ti ogromni svoti nimajo v Budimpešti pokritja za telefonsko zvezo na Hrvatskem!

Poročal sem že, kako je odgovoril ogerski minister komunikacij Bela Lukač Gjuroviću, ko ga je le-ta vprašal, zakaj ne namešča pri železnicah hrvatskih uradnikov. Minister namreč trdi, da se ne pripravljajo Hrvati za take službe, ali razloga ni hotel povedati, ki tiči namreč v tem, da mora vsak znati mažarski, kdor hoče služiti pri železnici, pa še potem dobi težko kako višjo službo, če ni pravi Mažar. Zanimivo je, kar je v tem pogledu dokazala „Hrvatska“. Od višjih uradnikov je zdaj samo jeden Hrvat in tudi ta je postal to po dvajsetletni službi vsled protekcije nekega mažarskega velikaša. Od drugih 350 uradnikov jih je komaj 10

do 15 Hrvatov, prevzeti od Alf-eld in potiske železnice, in sicer so ti Hrvati bili stopili v državno službo še pred letom 1875, ko se še ni zahtevalo znanje mažarskega jezika. Od nižjih uradnikov, sprevodnikov, poglavarjev postaj itd. je na Hrvatskem vsaj kakih 600, med njimi komaj 50 Hrvatov. Samo dva Hrvata sta nameščena kot poglavarja postaj, in sicer v mestih, kjer nimajo nobene postranske službe, dočim so na postajah, kjer si po strani lahko zasluži 500 do 2000 gld., sami Mažari. In kako se zapostavljajo Hrvati, če se hočejo posvetiti železniški službi, dokazuje najbolje sledeče. Neki dijak, ki je dovršil štiri gimnazijalne razrede in dva tečaja učiteljske šole, moral je osem let čakati kot dnevničar, dokler je dobil službo s plačo 450 gld., dočim mažarski vežbeniki že precej po prvem letu tako plačo dobijo. Ni potem čudno, če se Hrvati ogibljujejo teh služb, kjer ni nobene nade, da dosežejo kdaj kaj boljšega. Žalibog, da so si pa sami Hrvati mnogi krivi, da se tako ravna z njimi, saj imajo v postavi zajamčen hrvatski jezik kot službeni jezik, ali ga ne branijo, kakor bi ga morali. Zalostne posledice te malomarnosti se pa že zdaj opažajo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. novembra.

Volilna reforma. Vlada baje že izdeluje novo predlogo volilne reforme na podlagi sporazumljenja vseh treh klubov, oziroma njih vodij. Kaka bode ta predloga, še ni znano. Nekateri listi vedo povedati, da se snujeta dve novi kuriji, v jedni bi volili tisti, ki plačujejo manj nego pet goldinarjev davka, v drugi bi pa volili tisti, ki nobenega direktnega davka ne plačujejo. Vsaka teh kurij bi imela po 25 poslancev. Taka volilna reforma bi sedanjega razmerja dosti ne premenila. Poslednja imenovanih kurij bi pač volila skoro same socialne demokrate, v prvi imenovanih kurij bi pa bili voljeni konservativnejši elementi in tako bi prva paralizovala vpliv druge. Taka volilna reforma bi baš pogubna za konservativce ne bila, ali slabši bi pa vsekako bila, kakor Taaffejeva predloga. Po Taaffejevi predlogi bi se bila liberalna stranka kar zdrobila in najmočnejša stranka v zboru bi bila konservativna. Sedaj pa nemški liberalci obdržé svoje sedanje postojanke. — Govori se pa tudi o drugačni volilni reformi, da se iz sedanjih kurij kmetskih občin ter mest in trgov izločijo petakarji in iz njih osnuje nova kurija, v katero se vštejejo tudi tisti, ki še sedaj ne volijo. Ta načrt bi bil za konservativce in Slované najslabši. Tako imenovani petakarji so konservativci in liberalci so zaradi njih zgubili mnogo mandatov. Če se petakarji iz dosedanjih kurij izključijo, pridobé nemški liberalci kacic petdeset mandatov in vkupe z nemškimi nacionalci bi imeli skoro večino. V novi kuriji bi petakarji ne mogli pokazati svojega konservativizma, ker bi jih preglasovali mnogobrojni novi volilci. Mi mislimo,

da je naposled imenovani način premembe volilne pravice le bolj želja nekaterih liberalcev.

Parlamentarične stvari. Ker je Madejski postal učni minister, bode zbornica poslancev morala voliti jednega podpredsednika. Vzeli ga bodo gotovo zopet iz poljskega kluba. Imenujeta se grof Stadnicki in Pininski. Prvi bi po našem mnenju ne bil pravi mož za to. V debati o volilni reformi je imel govor, ki pač ni kazal, da bi imel dosti takta, kar je pač potrebno zbornici poslancev. Precéj upanja pa ima tudi Abrahamoviz, da pride na to mesto. Levičarski in poljski klub bode pa tudi morala voliti svoje načelnike. Teško bode posebno levičarjem najti sposobnega naslednika Plenerju. Sedaj so v načelstvu levičarskega kluba bili le trije člani, ali še dva nista imela nič dela, ker je Plener vse vodil. Sedaj pa hočejo načelstvo pomnožiti na pet članov, ali pa morda še na več, ker novi načelnik ne bode mogel zmagovati sam vseh poslov, katere je opravljal že v parlamentarizmu izurjeni Plener.

Avstrija in Italija. Veliko važnost pripisovali so nekateri časopisi temu, da je italijanski kralj povabil avstrijskega ministra vnanjih stvaril grofa Kaluokyja v Monzo in da je hkratu tja prišel italijanski minister vnanjih stvari. Večina italijanskih listov misli, da je vse bilo le akt uljudnosti. Važnih političnih stvari grof Kaluoky gotovo ni razpravljajal z Brinom, ker je stališče sedanje italijanske vlade omajano in se torej vedeti ne more, kako dolgo bode še Brin ministroval. K večjemu o tem se je v Monzi govorilo, kaj morda poreče Avstrija, če bodo v Italiji vsled finančnih zadreg prisiljeni pomanjšati vojno. Vsprejem avstrijskega vodje vnanje politike pač ne bode najmanj premenil politike. Trodržavna zveza bi tudi brez tega pohoda nekaj časa še ostala.

Razgled po slovanskem svetu.

Pogreb Matejka.

Ogromna množica je spremila velikega tega slikarja mojstra pretečeni torek k zadnjemu počitku. Ze ob osmih zjutraj so se začeli zbirati pred hišo Matejkovo pri Florijanski ulici št. 41 udeleženci pogreba. Daleč po ulici so se razprostrela deputacije z vencí, s postranskih ulic so prav tako pritiskale številne delegacije in osebe hoteč se udeležiti žalostne svečanosti. Vreme je bilo ugodno, in občinstvo se je kar trlo, da se je bilo težko preriniti skozi Florijansko ulico, Trg, in bližnje ulice. Jako številno je bil zastopan Lwow: prišel je namreč od tam maršal z deputacijo deželnega odbora in 30 mestnimi svetovalci s prezidentom na čelu, in poleg tega je vsaka zadruga lwowska poslala po dva reprezentanta. Mestni svetovalci so nastopili v lepih narodnih krojih. Res, ni bilo ustave ali korporacije v Lwovu, katera ne bi poslala venca in delegatov. Tako je deželna stolica častila svojega častnega občana, tako se je v lepi vrsti zbrala okolo njegove rašve, skazala

je ta svet, in upam, da se bo vsaj v 57. letu tudi stara idejalna Bara njemu prilagodila.

Dotlej pa, Bara moja, tolaži naj te znanega Bauernfelda beseda:

„Jedes Licht hat seinen Schatten. —
Jede Frau hat ihren Gatten!“

Gospod vrednik! „Narod“ Vam je gotovo segel včeraj do živega, ko Vas je poučeval, da je monakovsko-brizinski škof Thoma, ne pa Freysing, kakor ste Vi in pa „Laibacher Zeitung“ pisali v telegramu. „Narod“, ki se nikoli ne zmoti v tem oziru, ima popolnoma prav, da Vam to očita. Vsak časnikar pozná mesto Pariz in pa brzojavno agentstvo Havas; iz teh dveh besed je napravil „Narod“ v telegramu monstrum, ki ga je krstil: „Jarishavas“; iz lepega ruskega imena „Rostov ob Donu“ napravil je kot točen poznavatelj in oboževatelj ruskih razmer: „Rostowdon“. kljub temu ima „Narod“ še vedno neko pravico, Vas karati, zakaj takih napak v telegramih v „Narodu“ še nisem bral, kakor v „Politik“-i, ko je ob priliki zadnjih naših deželnozbornskih volitev poročala, da je za poslanca v Kranju izvoljen „Bischof Lak“, v Tržiču pa poslanec „Stein“!

Ker Vaš kolega tako pazi na Vas, zato Vas opozorim, da ne rabite več fraze o Szylli in Charibdi, kajti „Narod“ Vam bo takoj očital, da ta fraza več ne velja, odkar je v zadnjem času mesinska ožina razsvetljena z električno lučjo, torej vožnja

po njej vkljub Szylli in Charibdi popolnoma brez nevarnosti. Take električne luči, bi, gospod vrednik, želel tudi Vam, ki morate voziti „Slovenčev“ čoln med nevarnimi časnikarskimi klečeti.

Sicer pa nikar ne izgubiti poguma. Brez poguma ni milijoni nič ne pomagajo. Vsaj ste gotovo čitali, da je nedavno v Čikagu umrl milijonar Maks Rothschild iz strahu pred — revščino.

Temu nasproti mi je pa že bolj všeč Gorenjec, ki je leta 1848 ob splošni prekuciji precéj natrkan ležal pod mizo, vendar pogumno klical: „Nix über Ordnung und Religion!“ O—v.

Pesniki.

Iz velikošolskega življenja. Spisal Veljko Savič.

(Dalje in konec.)

IV.

„Skratka, voščilne pesmi potrebujem jutri, da otroci pravočasno pišejo sorodnikom novoletni prizor s preludijem za harmonij, kar vse bodo góstje morali občudovati kot duševni plod gospe Seidlove, pa v štirih dneh, da se začnó skušnje,“ končava Kranjec svoj govor.

Jaz bi tu stavil formalen predlog,“ pravi Zmagoslav, ljubimec parlamentarnih šeg. „in sicer: Glede na to, da sem danes pri antikvarju videl „Wunschbüchlein“, in gledé na to, da stane ta prekorigista

in Kranjcu v sedanjem položaju prepotrebna knjižura deset krajcarjev, predlagam, da si jo omislimo jutri.“

„Otvorimo torej o tem predlogu budgetno razpravo,“ méní Črnilar. „Toda gledé na dejstvo, da je Zmagoslav pred tednom dnij napravil rigoroz, ter v to hvalevredno svrhu rabil šestdeset goldinarjev, osušivši s tem vse naše vire, bojim se, da ne bomo mogli ministerstvu dovoliti budgeta.“

„Tako ne pojde,“ zaključí Kranjec razpravo, „tu treba dejanj. Žalostno dejstvo, da v posesti treh slovenskih visokošolcev ni deset novčičev, sili me, naprositi gospodinjo luči. Ti, Črnilar, prevzameš možko stran sorodstva, Zmagoslav žensko, jaz stariše in novoletni prizor s preludijem. Zmagoslav nama tudi še pomaga s svojo znano spretnostjo v iskanju rim. Danes moramo biti gotovi.“ —

Črnilar, ti priznani pesnik slovenski, čegar ime kaže „Trobenta“ vsako leto v novoletnem „vabilu“ svojim bralcem za vado, kako ti je pri srcu? Da bi ti vpregel priznanega Pegaza svojega Kranjcu v dninarska kola? Kaj porečejo v domovini, ako izvedó, kako si skrunil sveto poezijo?

Tuda v tem osodnem boju zmaga dobro srce Črnilarjevo. Z mirno vestjo stori smrtni greh, — izjavi, da je pripravljen prevzeti ves možki del razširjenega Seidlovega sorodstva.

Gospodinja prinese luč, in naši pesniki utihnejo. Čeprav se nebeške Muze najrajši ogibljujejo s taba-

mu posledno čast. — Ob devetih je šolska mladež lepih umetnostij, vršeč častno stražo pri pogrebu svojega ljubljenega ravnatelja, prinesla rakev ven in jo položila pred govorniški oder, ki je bil napravljen nasproti hiši rankega mojstra. In na ta oder je sedaj stopil grof Stanislaw Tarnowski, predsednik Akademije Umetnosti, oblečen v žalostni poljski krog in začel prekrasen govor o rankega mojstra velikih zaslugah in delovanju na polju umetnosti na tleh krščanskih.

Po tem govoru se je začel pomikati spreved skozi gosto natlačeno množino sredi špalirja, ki ga ga je delala mladež srednjih šol. Spreved je vodil škof sufragan przemyski Glaser. Najprvo k cerkvi N. G. Marije. Na čelu je šla „Harmonia“ igrajoč žalostne marše, a za njo dolga vrsta deputacij z venci. Vencev je bilo poslanih 500. Sredi mej njimi je poglavito pozornost obračal na se venec od Poljakov z Kujav, spleten iz pšeničnih klasov in iz rož kujavske zemlje; nesel ga je Kujavec, Frančišek Posadny z Szymborza. Lepi so bili tudi venci poljske mladeži varšavske, iz Ukrajne, i. t. d. Najoriginalnejši je bil venec artistov, sestavljen iz več ko 40 palet, vmešanih na palmah, prevezan z žalobnimi trakovi in okrašen s znaki slikarskimi in rezbarskimi. Prodajalnice v ulici Florijanski in na trgu so bile zaprte. V svetilkah je gorel plin. Za deputacijami je šlo duhovstvo samostansko in svetno, za njimi drugi veljaki.

Rakev je nesla šolska mladež lepe umetnosti. Za rakevo je šla bližja in daljša rodovina rankega mojstra. Za rodbino so nesli uradniki krakovskega magistrata srebrni venec odbora, za njimi je stopal deželni maršal z deputacijo deželnega odbora in delegat Kola poljskih poslancev na Dunajin se s tremi člani Kola. Za njimi so šli načelniki državnih uradov, potlej Akademija Umetnosti s predsednikom grofom Tarnowskim na čelu; za njo krakovsko vseučilišče številno zastopano in delegacija lwowskega vseučilišča. Posebno grudo so delali profesorji šol lepih umetnosti in artisti-slikarji in rezbarji. Mej slikarji je bil tudi glasoviti ruski slikar Repin. Vrsto je sklepal svet mesta Krakova, svet mesta Lwowa in mnogobrojno občinstvo in dva plutona požarne straže.

Truplo se je mej zvoki žalobnega marša Brethovena preneslo v cerkev N. Gospe Marije in se položilo na katefalk v presbiteriju. Slovesno sveto mašo je daroval kardinal Dunajewski. Po končanem Svetem opravilu je stopil na levo prelat dr. Wladyslaw Chotkowski in govoril govor, poln navdušenja in globokih mislij.

Ko je po tem govoru kardinal zvršil z duhovstvom žalostni kondukt, se je spreved pomikal iz cerkve naprej.

Sedaj je bilo truplo Matejka položeno na mrliški voz, s katerega so s strani visele slikarske palete, okrašene s srebrnimi venci lovorjevimi. Peljalo je voz šest konj. Spreved je šel po vzhodni strani Rynka, potem v ulico Florijansko in okolo šole lepih

umetnosti, pod katero je bila napravljena tribuna s katere je sedaj zapel zbor „Lutni“ pod vodstvom g. Steibelta. Pod Vrtom Strelskim so se odzvale salve iz možnarjev, oddajajoč poslednjo čast telesnim ostankom dolgoletnega člana Strelskega Društva. Na pokopališču je po odpevanju molitev in po poskropljenju rakev zapel jako lepo S a l v e R e g i n a zbor muzičnega društva. Po tem je šel na govorniški oder, ki je bil narejen ob grobu rodbine Matejkove, prof. Luszekiewicz in se je poslovil od trupla mojstra v imenu ravnateljstva šole lepih umetnosti, kateri je bil ranjki več ko 20 let ravnatelj in v imenu narodnega muzeja, katerega je Matejko obogatil s svojimi darovi. Naslednji govornik g. Ludomir Benedyktoviez se je poslovil od rakev v imenu onega društva s čopičem, katero je pod očesom Matejka razvijalo krila k vzletu. V imenu poljske mladeži akademične je predsednik krakovske akademične čitalnice slavil z navdušenimi besedami zasluge Matejka za poljsko umetnost in probujenje patriotizma. Najzadnje je v imenu varšavskih artistov slikarjev blagoslovil rakev in se poslovil od rankega g. Tytus Maleszewski.

Pogreb se je končal okolo treh po poldne.

Šolstvo.

Blagoslovljenje nove ljutomerske šole.

Iz Ljutomera, 15. novembra.

Večkrat sem vam že poročal o stavljenju nove ljutomerske šole, danes pa vam moram naznaniti, da je bila ta šola preteklo nedeljo dne 12. novembra t. l. blagoslovljena in za šolski pouk otvorjena. Ta šola je največje poslopje v Ljutomeru nad trgovino na majhnem hribu, raz kateri je krasen razgled po Murškem polju, Prekmurskem in Ogerskem do Lendove. Glavno pročelje šole je obrnjeno proti severovzhodu, šolske sobe pa so skoro vse na vzhodni strani, in sicer po tleh stojé razredi za deklice s posebnim vhodom, v I. nadstropju pa štirje razredi za fante. Proti severu je velika sobana za telovadbo in zraven stanovanje za učiteljstvo. Kakor sem že povedal, stala je cela stavba s pohištvo nad 50.000 glid. in spada gotovo med najlepša šolska poslopja na Štajerskem. Dne 12. novembra t. l. se je vršilo tedaj slovesno otvorjenje in blagoslovljenje tega poslopja po običajnem redu. Ob 1/2 10. uri je bila v farni cerkvi primerna pridiga s slovesno sveto mašo, katere so se udeležili vsi šolski otroci in načelniki posvetnih oblastij. Iz Gradca je prišel kot zastopnik Njih ekscelence e. kr. namestnika namestniški svetovalec Avgust Tauber pl. Taubenberg, ki je bil pri celi slovesnosti navzoč. Po dokončani službi božji je vse hitelo k novi šoli, kjer so se v lepo okinčani telovadnici zbrali otroci, učiteljstvo, pevec in povabljeni gostje. Ko je bilo vse pripravljeno, odpeli so čitalniški peveci, ki so tudi pri sveti maši peli znano Miklošičevo mašo, kot primeren uvod pesem: „Molitev“. Potem so domači gospod dekan blagoslovili celo poslopje ter s kratkimi be-

sedami omenili pomen blagoslovljenja in namen ljudske šole.

Obširneje je načelnik krajnega šolskega sveta, g. notar Slamberger, razložil zgodovino nove šole, in ker je med dobrotniki na prvem mestu bil svitli cesar, zaklical je na koncu svitlemu cesarju „živio!“, kar so otroci krepko ponovili ter cesarsko pesem zapeli. Ko je še e. kr. okrajni glavar kot načelnik okrajnega šolskega sveta v nemškem in slovenskem jeziku izrekel hvalo in pohvalo krajnemu šolskemu svetu, občini, okrajni posojilnici in tudi navzočemu stavbenemu mojstru g. Michelnu iz Gradca, izjavil je namestniški svetovalec g. Taubeeberg, da je šola otvorjena; zraven tega je še učencem in učiteljstvu neka krepkih besed na srce položil. Starišem in otrokom pa je posebno na srce govoril g. okrajni šolski nadzornik Baner, in potem gosp. nadučitelj Robič, ki je na koncu nemški s krepko izjavo v imenu učiteljstva odgovoril na besede gosp. namestniškega svetovalca. Naposled sta še majhna otroka, deček v vezani besedi slovenski in deklica nemški izrekla srčno zahvalo za vso skrb in ljubezen starišem, učiteljem in vsem navzočim, peveci pa so zapeli pesem: „Avstrija“; s tem je bila slovesnost končana.

Med tem, ko si je gospoda ogledala prostore, pogostili so otroke s kruhom, sirom in mesom, da bi jim ostal ta čin dalje v spominu. Popoldne so se nekateri gospodje zbrali pri Vavpetiču k obedu, kjer smo tudi slišali lepe besede, o katerih smo le želeli, da bi dejanja postale.

H koncu še bi enkrat radi izrekli željo, naj bi se otroci v tej lepi in prostorni šoli učili veliko lepega in koristnega, in da bi zmiraj ves poduk prešinjali duh krščanski; potem smemo upati, da bodo iz te šole izhajali otroci kot dobri katoličani, zvesti državljani in zavedni Slovenci. V to pomози Bog!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. novembra.

(Konservativni klub državnih poslancev) ima v sredo 22. t. m., ob 11. uri dopoldne svojo klubovo sejo, v kateri se bode razpravljalo politični položaj.

(Duhevniske spremembe v ljubljanski škofiji.) Č. g. Leopold Raktelj, kapelan v Knežaku, gre za farnega, upravitelja v Babno Polje; č. g. Anton Antončič, kapelan v Trziču, pa za ekspozita na Razdrto Č. g. Janez Müller, ki je upravljal izpraznjeno faro Brezovec, povrnil se je na svoje prejšnje mesto v Polje.

(K organizaciji mestnih uradov v Ljubljani.) Čujejo se pritožbe, da se pri nastavljanju uradnikov ni postopalo pravilno. Prišli so v stalne službe uradniki, kateri svoje sposobnosti niso še dokazali v tej stroki med tem, ko so stari skušeni praktikanti obsedeli na svojih dosedanjih provizoričnih mestih. Tako so trije gospodje z nad dvajsetletno prakso bili spoznani nesposobnimi od personalnega odseka mestnega zbora za stalno službo. Na vprašanje, kaj imajo zoper nje, se odgovarja stereotipno „o nič, prav nič, ste se morali kaj zameriti gospodom.“ Tak vzrok pač ne velja. Res siliti se ne more nikdo, da vzame tega ali onega v svojo službo, ampak poštenje terja, da se takim v obraz pove, da vas ne moremo zaradi tega in onega vzroka nikdar nastaviti stalno, da si morejo pravočasno drugje poiskati kruha. Pravica za vse!

(Stalno vpokoje) je na svojo lastno prošnjo č. g. Janez Habe, kn. šk. duhovni svetnik in župnik v Ovsishah, ki v svojem 83. letu že 59. leto vzorno deluje v vinogradu Gospodnjem. V zasebni pokoj pa je stopil zaradi bolehnosti č. g. Josip Škofic, župnik v Zaplani, ter se je naselil v Trbojah pri Smledniku.

(Tiskovno težbo) je vložil odbor „Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ pri e. kr. mestnem del. sodišču v Celovcu zoper vredništvo nemčurskega lista „Deutsche Allgemeine Zeitung“ v Beljaku. Ta list je jako lažljivo poročal o zadnjem shodu katoliško-političnega in gospodarskega društva v St. Jakobu v Rožu. Odbor je poslal popravek, katerega pa vredništvo ni sprejelo. Zaradi tege je odbor tožil.

(Celovške novice). Piše se nam: Od 1. januarja do kence oktobra prišlo je v Celovec 15528 tujcev, 2960 več, kakor lani v istem času. — Utonil je v mestnem jarku neki J. Buffa iz Kotarč. Bil je pijan in zato zabredel v jarek. — Celovskim liberalcem

kom zakajenih sob, vendar naši znanci ne kujejo pesem v pótú svojega obraza, — za to je premrzlo v sobi. . . .

Polnoči je davno že odbilo, ko se je vlegla pesniška tvrška „Črnilar & C.“ k počitku. Ni jim motila mirnega spanja zavest, da so ravnokar upregali „Pegaza v galejo“, pa tudi ne dejstvo, da so šli spat že zopet brez večerje.

V.

Novega leta popoldne. Pesmi za praznike in Novo leto so vspele izvrstno. Danes ob 7. uri večer pa je pri Seidlovih novoletna zabava, in predstavljal se bode alegorični prizor s preludijem, oboje duševni plod — gospe Seidlove sevéda. Povabljene so najvplivnejše osebe vsega okraja, saj so februarja volitve v okrajni zastop, in gospod Seidl kandiduje. Kranjec pripravlja svojo garderobo, ter deklamuje patetično lepo Berangerjevo pesem:

„Sois-moi fidèle, ô pauvre habit que j'aime!
Ensemble nous devenons vieux.
Depuis dix ans je te brosse moi-même,
Et Socrate n'eût pas fait mieux.
Quand le sort à ta mince étoffe
Livrerait de nouveaux combats,
Imite-moi, résiste en philosophe:
Mon vieil ami, ne nous séparons pas.“

Zvečer. Devet odbila je ravno ura na bližnjem stolpu, ko se odpró vrata lepe, svečano razsvetljene

hiše, in na ulico stopi mlad mož. Danes, Novega leta večer, ko je vsakdo najrajši v družbi svojecev, je malo ljudij na ulici. Mladenič postane malo, vzame iz elegantnega etui-ja smodko, jo prižgé, potem pa urno stopa dalje. Prijetno se mu zdí, tako korakati po tihí ulici. Zmrzla tla škripljejo mu pod nogami. Plinove svetilnice, vsaka s snežno kapico na glavi, razširjajo nekak prijeten somrak. Razsvitljena hišna okna pa gledajo, kakor sto in sto svitlih očij, zvedavo mimogredočega. . . .

Kaj pa to? Na mah skočita dve temni postavi k mladeniču. Toda, ne boj se, dragi bralec. Glej, saj se jih niti sam ne boji. On pač pozna one skrivnostne besedice, ki ukroté take divje duhove. „Petdeset in to-le,“ pravi in pokaže elegantni etui. Temni postavi si sevéda vzameta in zapalita takoj smodki.

Potem pa pravi Črnilar: „Hvala Bogu, on ne zapusti Kranjca! Sedaj pa — kosit!“ Za-se pa mrmra: „To je honorar! Kateri slovenski list plačuje tako?“

Toda pustimo Črnilarja, saj ga že iz njegovih pesem poznamo, pesimista. Mi samo to konstatujemo, da je gospa Seidlova, navzlic temu, da je nocoj na neodpustljiv način mrcvarila harmonij, in navzlic temu, da je zložila alegorični novoletni prizor in pa preludij — sama, vrla žena.

so se začele tresti hlače, ko je nek hudomušnež raznesel po mestu govorico, da se v „Silberegger Bierhalle“ v Gorjupovi hiši poleg novega doma družbe sv. Mohorja misli osnovati „Slovenisches Bauernheim“ Zadnje „Fr. St.“ pa že tolažijo prestrašene pragermanne celovške, da iz te moke ne bo kruha, da je marveč omenjeno gostilno prevzela firma A. Dreher in da se bo od novega leta tam točilo švehatsko pivo. Zadnja vest bo naše „biedere“ Celovčane gotovo najbolj — pomirila! — Zveza celovških obrtnih zadrug je prosila mestni odbor, naj se čisto opusti ali vsaj na tri dni omeji letni krošnjarski semenj v Celovcu. — —p.

(Osnovni občni zbor „Alojzijevišča“ v Gorici) Začasni odbor „Alojzijevišča“ je sklical dne 16. t. m. ob 10. uri v bogoslovni osnovni občni zbor, kateri bi volil nov odbor. Udeležba bila je velika iz Gorice, iz Brd, iz hribov pa tudi z Vipavskega. Začasni predsednik, preč. msgr. Mercina, nagovoril je zbrane ter se jim v imenu odbora toplo zahvalil za dosedanjo naklonjenost nadepolnemu zavodu. Prosil jih je, naj se zlasti spominjajo pokojnih dobrotnikov, seosebno r. preč. gg. Bolterja in Primožiča, ker so volili „Alojzijevišču“ lepe svote v podporo. Prosil jih je, naj bi vztrajali v poštrevnosti za zavod in bi se ga spominjali v svojih oporokah. Na to so se čitala od vlade potrjena pravila. Potem je prosil za besedo preč. g. Grča, župnik šempaski, zahvalil se bivšemu časovnemu odboru, seosebno predsedniku, in izrekel nado, da govori v imenu vseh prisotnih. Sledilo je splošno jednoglasno odobravanje. Pričela se je volitev novega odbora. Seglasno bili so voljeni naslednji preč. gg.: Msgr. Mercina, ravnatelj; Bajc, podravnatelj; dr. Pavlica, prefekt; monsignor Marušič in Hvalica, odbornika; profesor Čerin in župnik Kolavčič, namestnika. Da bo deloval novi odbor neumorno, smo uverjeni. Da bo pa zamogel tudi vspešno in plodovito delovati, treba mu je denarja in zopet denarja. Zato se trdno nadejamo, da ne bo pojemalo, marveč rastlo navdušenje za nov katoliško-naroden zavod, da bo častita duhovščina uvažala nasvet dr. Pavlice in poučevala duhovnjane o novem zavodu, o potrebi, koristi, jih prijazno vabila, da podpirajo društvo v denarju in jestvinah. Da se bodo vresničile naše nade, želi sleherni rodo- in mladinojub!

(Pred spomladjo ne v Ameriko!) Iz Amerike se nam piše: Ko so naši rojaki vsled pomanjkanja dela se odločili, da gredo za par mesecev na Kranjsko, obetalo se jim je, da dobé v par mesecih zopet delo. To so znali posebno oni, ki so imeli kaj denarja nakupičenega v svojih shrambah, dobro porabiti. Tudi mi jim tega ne oporekamo, še celo trdimo, da so jo dobro pogodili. Nikakor pa se naj ne zanašajo, da bode res zopet delo v par mesecih. Preteklo bode še več kot pet mesecev, predno pridejo časi, kakoršni so bili, ko so se poslovlili sedaj za na svojih domih bivajoči rojaki. — Zatorej jim svetujemo, da bi ne šli in se ne držali tedanjih obljub. V „Amerikanskem Slovencu“ bo naznanjeno, kedaj se prične tu ali tam delo. — Zalostno je videti v mestu Tower v Minesoti nekaj Slovencev, ki se prekladajo kakor senca iz kota v kot. Življenje greni jim misel, kako bi sedaj lahko bolje živeli. Ker pa s tem še ni vse povedano, naj razložim mično dogodbico, ki se je pripetila pred mesecem dnij v mestu Tower, kjer izhaja „Amerikanski Slovenec“. Slovenci so že od nekdaj bolj plašni ljudje in se bojé dobrih zavodov in stvarij. Nekaj se jih je seznanilo z bivšim slovenskim trgovcem John J. Murnikom, kateri je ob vsaki priložnosti se sramoval imenovati Slovenec. Z dobrimi obrestmi se jim je prikupil in pričeli so mu nositi „denar spravljati“. Nanesli so mu ga, kakor je poročal angleški list „Vermilion Journal“, do 8000 dolarjev. Res lepa svotica krvavo prisluženega denarja! In kako postopa sedaj cenjeni gosp. Murnik z ubogimi delavci-vložniki? Skriva se jim in jih celó črni pred Angleži! To ni lepo, gospod Murnik! Od svoje duše treba bode odgovor dati, zatorej pustite „luksus“ na strani in dajte ubogim delavcem vsaj toliko nazaj, kolikor morete! Dajte jim namesto 500 dolarjev 200 nazaj, saj bodo hvaležni, ker sedaj nimajo niti toliko, da bi si moke za žgance kupili. S tem bode ustregli ne le onim, katerim dolžujete, ampak tudi drugim prebivalcem!

(Gorelo je) na Pluski pri Radohovasi v ponedeljek v noči med 13. in 14. t. m. pri Dovgarajniku ter mu je zgorelo gospodarsko po-

slopie in tudi tri giveda. Nek berač, ki je na podu spal, se je tako opekel, da so ga prepeljali v bolnišnico. Kako se je zažgalo, se ne vé. To je že drugi požar ob veliki cesti, kjer se ne vé za vzrok.

(Razpisane so župnije:) Holmec pri Kamniku, Kranjska Gora, Ovsiče, Selca nad Loko, Šmarjeta pri Klevežu in Vojsko nad Idrijo.

(Sodnijska ločitev zakonov.) Justični minister je z dnem 2. t. m. vsem sodnijam prve instance zaukazal, da morajo po škofiškem ordinarijatu voditeljem župnijskih matric od slučaja do slučaja naznanjati imena tistih zakonskih, kateri so se sodnijsko ločili.

(V Šmihelu nad Pliberkom) so ustanovili prvo slovensko pevsko društvo na Koroškem. Ustanovna veselica se bo vršila dne 22. t. m., ob 7. uri zvečer pri Šercarji v Šmihelu.

(Nagla smrt.) Iz Celovca dne 17. nov.: Dne 15. t. m. umrl je v tukajšnjem kapucinskem samostanu nanaglo mač. o. Egidij Wotruba, kapucinski vikar v Muravi. Na videz čisto zdravi. 66letni mož, ki je bil prišel v Celovec k pogrebu vč. o. eksprovincijala Norberta Brixsa, zgrudil se je po kapi zadet pri kosilu mrtev na tla. N. p. v. m. — Pogreb umrlega o. Norberta Brixsa bil je v soboto dne 11. t. m. jako veličasten. Za truplom priprostega meniha je šlo malo ne pol mesta, od reveža do bogatega grofa in barona Omenjeni č. o. je bil namreč v vseh krogih mesta in okolice jako spoštovan in priljubljen. V Celovec je bil prišel l. 1856.

(Sportni cirkus Fr. Corradini.) Današnja predstava, ki se prične ob 1/8. uri zvečer, odlikovala se bode z izredno zanimivimi točkami. Ker je namenjena v korist direktorju Corradini-ju, sodelovale bodo najboljše moči in bode svirala vojaška godba sl. pešpolka kralj belgijski št. 27; direktor pa bode izvajal najtežavnije točke z dresiranimi konji. — Jutri v nedeljo bode ta dve predstavi, ena popoldne ob 4. uri, druga zvečer ob 1/8. uri, obe z novim, jako zanimivim vspeškom. V ponedeljek bode zadnja predstava; potem odpuhuje družba v Zagreb.

Spominjajte se
„katoliškega sklada“
ob raznih prilikah!

Društva.

(„Glasbena Matica“ v Ljubljani.) V nedeljo, dne 19. novembra leta 1893 v redutni dvorani koncert „českega kvarteta“ iz Prage. Prva vijolina: Karol Hoffmann. Druga vijolina: Josip Suk. Vijola: Oskal Nedbal. Vijolončelo: Oton Berger. Vspored: 1. B. Smetana: Kvartet E mol. „Iz mojega življenja.“ Prvi stavek: Allegro vivo appassionato. Drugi stavek: Allegro moderato alla polka. Tretji stavek: Largo sostenuto. Četrty stavek: Vivace. 2. J. Brahms: Sonata za vijolino A-dur. 3. A. Dvořák: Kvartet Es-dur, op. 51. — Začetek ob 7. uri zvečer. Cene prostorom: Cercele a 2 gld., sedeži prve vrste a 1 gld. 50 kr., druge vrste a 1 gld., tretje vrste 80 kr., sedeži na galeriji a 1 gld., vstopnice v parter a 40 kr., za dijake a 20 kr. — Sedeži in vstopnice se dobivajo do koncertnega večera pri knjigotržcu g. A. Zagorjanu na kongresnem trgu št. 7. in na večer koncerta pri blagajnici.

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospode nastopne darove:

Ivan Murnik, trgovec in posestnik v Kamniku gld. 30—
Anton Aleš, dekan semiški, poslal je 124 gld. nabranih o priliki pastoralne konference v Semiču dne 16. oktobra
Zložili so je nastopni gg.:
Anton Aleš, župnik in dekan v Semiču 15—
Peter Mohar, župnik v Dragatušu 11—

Frančišek Dovgan, prošt. n. r. in mestni župnik v Metliki 10—
Frančišek Schweiger, župnik na Radovici 10—
Viljem Gašperin, farni upravitelj na Planini 10—
Ivan Šašelj, župnik v Adlešičih 10—
Matija Novak, kapelan v Semiču 10—
Peter Režek, župnik v Starem trgu pri Poljanah 5—
Josip Rome, župnik v Podzemlju Ivan Zabukovec, mestni kapelan v Metliki 5—
Frančišek Češarek, mest. kapelan v Metliki 5—
Anton Medved, kapelan v Semiču 5—
Matija Kadunc, farni upravitelj na Preloki 2—
Peter Ogrin, župnik v Suhorju 2—
Viljem Wessel, mestni župnik v Črnomlju 5—
Martin Kerin, mestni kapelan v Črnomlju 4—
Matej Kos, kapelan v Starem trgu pri Poljanah 2—
Matej Klemenčič, mestni kapelan v Črnomlju 2—
Anton Šmid, kapelan na Vinici 2—
Janez Jelenec, kapelan v Podzemlju Janez Brence, župnik pri sv. Gregorju, zbirko 0-50
Valentin Skul, župnik pri sv. Jakobu ob Savi 3—
Matija Kadunc, farni upravitelj na Preloki, mesečnino za oktober, november in december 2-10
Dr. jur. Franc Papež, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani, mesečnino za oktober in november 10—
Ludovik Ravnikar, c. kr. deželne sodnije svetnik v p. v Ljubljani 5—
Matej Preželj, župnik v Mavčičah Mihael Bulovec, mestni kapelan pri sv. Petru v Ljubljani, mesečnino za september, oktober, november in december 16—
Janez Bezeljak, kapelan pri Starem trgu pri Ložu 10—
Dr. Janez Janežič, profesor bogoslovja v Ljubljani 10—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!
V Ljubljani, dne 15. novembra 1893.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: **Josip Šiška, knezoškofijski tajnik v Ljubljani.**

Telegrami.

Praga, 17. novembra. Vsled kompromisa mej Mladočehi in Staročehi je doseđani podžupan Gregor z 79 od 82 oddanih glasov voljen za župana.

Stuttgart, 17. novembra. Popoldne je bil krst novorojenega sina Albrehtovega.

Milan, 17. novembra. Grof Kalnoky se je srčno poslovil od Brina in Nigre in odpotoval v San Remo.

Madrid, 18. novembra. Po došlih poročilihje Demello grofa Eu sina proglasil za cesarja braziljanskega.

Bolgarske železnice. Za grajenje železniške proge Sredce-Roman se je bila razpisala obravnava in se je bilo oglasilo več tvrdk. Vlada je delo oddala najcenejšemu podjetniku. Potem je pa došla jedna za milijon frankov nižja ponudba. Sebranje zatorej prve pogodbe ni odobrilo in pooblastilo vlado, da razpiše novo ponudbeno obravnavo, katera bode na 27. dan novembra. Močna konkurenca podjetnikov je dokaz za gospodarski in denarni razvoj Bolgarije in za zaupanje domačih in tujih kapitalističnih krogov. 570 1 (21)

Umrli so:

V bolnišnici:

15. novembra. Ana Švab, gostija, 31 let, jetika.
16. novembra. Marka Anžur, gostač, 77 let, otrpnjenje srca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17. u. jut.		730.6	4.0	sl. sever	dež	2.00
17. u. pop.		727.9	7.4		oblačno	dež
19. u. zveč.		726.6	6.0	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 5.8°, za 2.4° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani
dne 18. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšeni. a. m. st.	7 55	Speh povejen, kgr.	66
Rež.	6	Surovo maslo.	82
Ječmen.	6	Jajce, jedno	3
Oves.	6 65	Mleko, liter	10
Ajda.	8 10	Goveje meso, kgr.	64
Proso.	5	Telečje	58
Koruz.	5 30	Svinjsko	58
Krompir.	2 14	Koštrunovo	36
Leča, hktl.	12	Pišanec	35
Grah.	12	Golob	14
Fižol.	8	Seno, 100 kgr.	3 50
Maslo, kgr.	1	Slama.	2 67
Mast.	68	Drva trda, 4 kub. mtr.	7
Speh svež.	58	meška.	5

Stanje avstro-ogerske banke

dne 15. novembra 1893.

(Brzjavno poročilo.)

Bankovcev v prometu

gld.	478 032.000	(- 1.405.000)
Kovinski zaklad	277.781.000	(- 429.000)
Listnica	184.498.000	(- 16.386.000)
Lombard	39.358.000	(- 122.000)

Davka prosta bančna rezerva gld. 16.957 000

Državnih bankovcev je v prometu gld. 363.985.000 (+ 4.101.000)

Glasovita

radi svojega učinka, odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti z **častno diplomo** in **zlato svetinjo** na razstavi v Londonu in Parizu, z **zlato svetirjo** v Briselju in Tunisu. 324 21

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani

je vspešno dietetično sredstvo, katero krepi in zdravi želodec, kakor tudi opravi prebavnih organov izborno pospešuje.

Izpelovatelj razpošilja jo proti povzetju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 nove., po 55 steklenic (zaboj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 nove. Poštno plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novecev.

Povodom imendné Nj. Veličanstva cesarice Elizabete

v nedeljo dne 19. novembra

dopolodne ob polu 10. uri

veliki

promenadni koncert

v restavraciji

hotela pri Slonu.

Godba slav. o. in kr. pešpoka št. 27 kralj belgijski.

Vstop 10 kr. Konec ob 12. uri.

K obilni udeležbi uljudno vabi

572 1 **Ivan Mayr.**

Znizane cene za zajutr.

Oklic!

573 3-1

Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ sklenil je za leto 1894 za časa deželne razstave zgraditi in otvoriti svoje lastno dirkališče.

V dosego tega namena obrača se tem potem na vse nekdanje športne kolege in prijatelje biciklističkega športa, da mu z dovoljnimi doneski omogočijo nabrati potrebno svoto.

Biciklistički šport, kateri se je že po vseh kulturnih državah povzdignil na najvišjo stopinjo in kateri je še le v najnovjšem času zadobil v Hrvatih in Slovencih začetnike, ki z vsem naporom delujejo na to, da si hode tudi na slovanskem jugu pridobil ono veljavo, katero mu dajo drugi narodi in države, nima samo veljavo kot šport sam, ampak je tudi velike važnosti za obvevanje mej južnimi brati. Obiski Slovencev pri Hrvatih rodila so hrvatsko-slovensko zvezo in v razširjenje in povzdigo te zveze služilo bode v prvi vrsti nameravano dirkališče našega kluba

Preliminarni stroški za to podjetje proračunjeni so na 3000 gld.

Ker je izvršitev tega podjetja, ki bode za časa naše deželne razstave pri otvoritvi in poznejših priredbah dirk, akademij i. t. d. privabilo tudi mnogo gostov v belo Ljubljano in ima na mejnarcno obvevanje veliko važnosti, upa klub, da mu bodejo prijatelji športa in zanimajoči se faktorji zagotovili izvršitev tega sklepa s tem, da mu naklonijo izdatnih podpor.

V nadi, da se bode vedelo ceniti zgradba biciklističkega dirkališča, obrača se podpisani odbor do slavnega občinstva, naj mu izvoli pošiljati eventualne prispevke na odbor

Odbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“

Dva rokodelska

učenca

išče ključavničarski mojster.

Kje, pové vredništvo našega lista. 562 4-2

Sportni cirkus F. Corradinija

v Ljubljani na Cesarja Jožefa trgu.

Predpredzadnji dan!

Cirkus je dobro zakurjen.

Danes v soboto dne 18. novembra ob 7^{1/2} uri zvečer

častni večer za ravnatelja gospoda F. Corradinija z velikim

vojaškim koncertom

godbe ces. in kralj. 27. pešpoka kralj belgijski.

Velika gala slavnostna predstava

z naslovom 552 11

„Jeden dan v Epsomu“.

Nenavadni slovesni program, mej drugim zrakoplavski konj „Blondin“ in mnoge druge sijajne programske točke.

Jutri, v nedeljo: Predzadnji dan!

2 veliki slavnostni predstavi 2

ob 4. uri popoldne in ob polu 8. uri zvečer.

Na vsestransko zahtevanje v obeh predstavah ob 4. uri popoldne in ob 8. uri zvečer zrakoplavski konj „Blondin“ in menjajoč se jako zanimiv program.

Izborno svojo zalogo
raznovrstnih vóz

kritih in nekritih

lično in trpežno izdelanih priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu tvrška

Fr. Šiške dediči

Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.

Naročila izvršujejo se točno po nizki ceni. 566 3-2

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpenju v v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 32

lekarni Trnkoezi-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Najnižje cene in najboljšo blago.

Najnižje cene in najboljšo blago.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviču,

v Ljubljani

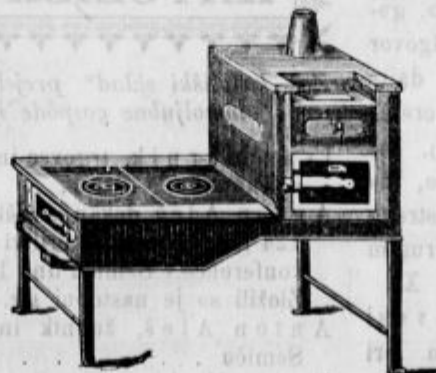
Mestni trg 10.

272

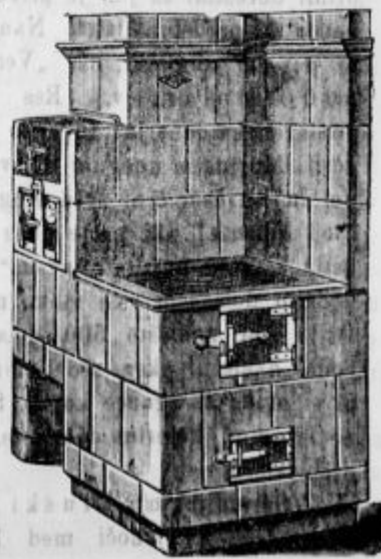
ZALOGA

29

nagrobnih križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga železniških šin po najnižjih cenah.

Janeza Dogan-a mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15 (v Medjatosvi hiši)

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 36 (30-25)

Najnižje cene

Jubilejske ustanove.

Podpisana zbornica razpisuje s tem za l. 1893.

osem cesar Franc-Jožefovih ustanov po 25 gl.
za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske.

Prošnje naj se vpošljejo zbornici **do 28. novembra t. l.** in priloži naj se jim od župnijskega in občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj kaki obrt zamostalno (na svojo roko) izvrševal, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1893. 559 3-3

St. 10.325.

Razglas.

571 1

Dne **2. januarija 1894. leta** ob 10. uri dopoldne vršilo se bode v deželnem dvorcu

VI. izžrebanje 4% obveznic kranjskega deželnega posojila.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1893.

Obnovljeni sejem.

Podpisano županstvo naznanja, da bode

sejem za živino in kramarsko blago
na Slapu pri Vipavi

v sredo 22. novembra, t. j. na dan sv. Cecilije.

Županstvo na Slapu pri Vipavi.

567 2-2

Ivan Uršič, župan.

St. 19.681.

Razglas

515 3-3

mladeničem, ki stopajo v vojaško dôbo.

Zaradi prihodnjega vojaškega nábora, ki bode 1894. leta, naznanja mestni magistrat ljubljanski sledeče:

1. Vsi tû prebivajoči mladeniči, kateri so bili rojeni 1873., 1872. in 1871. leta, se morajo zglasti v zapisanje

tekem meseca novembra letos

pri mestnem magistratu.

2. **Mladeničem, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, je seboj prinesli dokazila starosti in pristojnosti.**

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasti stariši, varuhi ali pooblaščenci.

4. Oni, ki si mislijo izprositi kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali v mesecih januariju in februariju 1894. leta podpisane uradu, ali pa najpozneje na dan glavnega nabora naborni komisiji izročiti z listinami opremljene prošnje.

5. Oni, ki želijo, da se jim dovoli stava zunaj domačega stavnega okraja, morajo ob priliki zglastitve izročiti z listinami opremljene prošnje. V takem slučaju je moči tudi istočasno zglasti in dokazati pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona povedanih ugodnosti.

6. Dolžnost zglastitve imajo tudi sinovi vojaških oseb, bivajočih v dejanski službi in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (vojnega pomorstva) in so še stavodolžni.

7. **Kdor zanemari dolžnost zglastitve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti, izvirajoče mu iz vojnega zakona.**

Stavljence, kateri opusti propisano zglastitev, ko mu ni branila nikaka njemu nepremagljiva ovira, **zakrivi se prestopka § 35. vojnega zakona in zapade globi od 5 do 100 gl.** eventualno zaporni kazni od jednega do dvajset dni.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 9. oktobra 1893.

Usojam si naznaniti, da sem odprl

odvetniško pisarno

v Ljubljani

v Gosposkih ulicah št. 10, I. nadstropje.

Dr. Fran Tekavčič,

odvetnik.

565 3-2

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upogneno pohištvo
samo iz napojenega ma-
sivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.

(230 52-30)

V. zvezek:

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobé se še II., III. in IV. zvezek.

Žrebanje
6. dec.

Inomostske srečke
à 50 kr.

Žrebanje
6. dec.

Glavni dobitok **50.000** goldinarjev.

(58 19-5)

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. MAYER.

Sch. Kneipp

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52-47

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu uživanju namešane ali s surogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-redeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Fran Orožen

c. hr. profesor

Fani Orožen roj. Kacjan-ova

poročena.

V Ljubljani,

V Rajhenburgu,

dné 18. novembra 1898.

Namesto posebnega obvestila.

569 1

Brata Eberl,

338 26—20

izdelovatelja napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.

Premenjenje stanovanja.

Čast mi je javiti prečast. duhovščini in sl. občinstvu, da sem svojo

krojaško obrt preselil

iz Kolodverske ulice šte. 12 na

Sv. Petra cesto št. 16.

Ker mi bode i nadalje vestna skrb in dolžnost, postreči pošteno z dobrim delom in možno nizkimi cenami, usojam si tudi za bodoče naprositi prečast. duhovščino in sl. občinstvo, da mi obrani isto zaupanje, katero mi je naklanjalo do sedaj.

Storjeno obleko imam vedno v zalogi za gospode in dečke, istotako tudi vrhne sukuje za ženske (Damenmäntel und Jacken), sukničee za otroke, in raznovrstno perilo.

Odlinim spoštovanjem

Anton Presker,

krojač, v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16.

3—2 566

Najprimernejša darila za vsako priliko so

švicarske žepne ure

katero ima v največji izbiri v zalogi

France Čuden,
urar v Ljubljani,

Vélíki trg 25.

Po najnižji ceni dobé se tudi najraznovrstnejše

stenske ure, ure za dvorane in s stolom, ure-budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov, verižic, srebrnih in zlatih, vse po tovarniški ceni. 185 34

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so franco na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe v narkozi (umetno spanje) brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne. 86 (22)

'SLAVIJA'

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplačila pravico do dividende, katera je doslej iznašala po 10%, 20%, 25% in jedno leto celó 48%.

Za škode izplačala je doslej banka „Slavija“ čez dvajset milijonov goldinarjev. — Po svojih rezervnih in poroštenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, dokazujejo naslednje

primere:

1. Helena Arbeljnova, kramarica v Ljubljani, zavarovala se je dné 5. maja 1884. Do svoje smrti dné 15. februarja 1885 splačala je 32 gld. 54 kr. zavarovalnine; banka „Slavija“ pa je izplačala njenim dedičem 1000 gld.

2. Dr. Fran Ambrožič, mestni zdravnik v Ljubljani, zavaroval se je dné 30. januarja 1875. Do svoje smrti dné 11. februarja 1891 uplačal je 1352 gld. 52 kr.; banka „Slavija“ pa je rodbini njegovej izplačala 3000 gld.

3. Ivan Zor, c. kr. brzojarni kontrolor v Ljubljani, zavaroval se je dné 10. decembra 1871. Do svoje smrti dné 8. febr. 1885 uplačal je 1393 gld. 92 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njegovej rodbini 3000 gld.

4. Miha Serdič, uradnik v Trstu, zavaroval se je dné 30. novembra 1878. Dasi je do svoje smrti dné 14. julija 1880 uplačal le 80 gld. 16 kr., prejeli so dediči njegovi od banke „Slavije“ 1200 gld.

5. Marija Lenčkova, posestnica na Blani ob Savi, zavarovala se je dné 5. maja 1870. Ko je umrla dné 24. maja 1882, izplačala je banka „Slavija“ dedičem njenim 5000 gld., dasi je bilo uplačane zavarovalnine le 2292 gld. 16 kr.

6. Ivan Vlah, posestnik v Jušičih, zavaroval se je dné 25. novembra 1888 za 1000 gld. in dné 30. aprila 1890 zopet za 1000 gld. Na obe zavarovanji splačal je do svoje smrti dné 13. januarja 1892 vsega skup 192 gld. 16 kr.; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 2000 gld.

7. Ivan Železnikar, urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani, zavaroval se je dné 30. junija 1882 za 1000 gld. Do svoje smrti dné 26. januarja 1891 uplačal je 381 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem 1000 gld.

8. Peter Budnar, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je dné 10. maja 1876, ter je do svoje smrti dné 10. aprila 1892 uplačal 597 gld. 12 kr. Banka „Slavija“ izplačala je pa rodbini njegovej 1500 gld.

9. Andrej Velikanje, gostilničar v Ilirski Bistrici, bil je zavarovan od 15. dné maja 1880 do 3. dné junija 1887 in je v tej dobi uplačal 364 gld. 80 kr.; banka „Slavija“ pa je po smrti njegovej izplačala vdovi 1000 gld.

10. Reza Kernova, kramarica v Cerkljah pri Kranju, zavarovala se je dné 20. aprila 1884 za 1000 gld. in banka „Slavija“ izplačala je njenim dedičem ta znesek, dasi je do svoje smrti dné 21. septembra 1892 uplačala le 241 gld. 20 kr.

11. Ernesta Jelušičeva, soproga občinskega blagajnika v Kastvu, bila je zavarovana od 5. februarja 1884 do 19. avgusta 1888 ter je v tem času uplačala 187 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njenemu soprogu 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno

generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani

120 25-20

v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Dunajska borza.

Dné 18. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 10 kr.
žrebna renta 5%, 16% davka	96 „ 85 „
Zlata renta 4%, davka prosta	118 „ 30 „
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 „ — „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	995 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	339 „ 75 „
London, 10 funtov strl.	126 „ — „
Napoleonodor (20 fr.)	10 „ 04 „
Cesarski cekini	5 „ 99 „
Nemških mark 100	62 „ — „

Dné 17. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 60 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	98 „ 75 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	144 „ 50 „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160 „ 75 „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	198 „ 75 „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 „ 30 „
4% kranjsko deželno posojilo	97 „ 25 „
Kreditne srečke, 100 gld.	195 „ 25 „
St. Genois srečke, 40 gld.	68 „ 25 „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	137 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 80 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	70 „ — „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	61 „ — „
Ljubljanske srečke	24 „ 25 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2870 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	102 „ 75 „
Papirnih rubeljev 100	133 „ — „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšeza dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavníc.